

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Dzień gdzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne różne uwagi
17	6 27" 7"	689 + 10°	6 3.	96	ZPł. Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami
	2	7, 362 + 17,	5 3.	40	Pn. Zachodni średni	„
	10	7, 157 + 14,	6 4.	80	Zachodni słaby	„

Ogłaszając prenumeratę na następny kwartał, Wydawca GAZETY KRAKOWSKIEJ uprasza Szanownych Abonentów, o wczesne zapisywanie się; albowiem taką tylko ilość egzemplarzy wybić postanowił, jaka po obliczeniu najdalej do dnia 6 Lipca 1846 r. Abonentów, okaże się być potrzebną. — Prenumerata kwartalna Złp. 10, miesięczna Złp. 4.

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 13 Czerwca. —

Na prośbę o ulaskawienie Maryanny Kapuścińskiej, za zbrodnię morderstwa prostego ua karę śmierci przez ucięcie głowy mieczem, skazanej, N. Pan zapatrzwszy się na wnioski komisji Rządowej sprawiedliwości, przedstawione przez Radę Administracyjną, mianowicie: że Kapuścińska utopiwszy swoje dzieci bezślubnie splodzone, zbrodnię tę spełniła z uczucia wstydu i obawy przykrości w ntrzymaniu się z niem ze służby, że przy zaniebawem jęj wychowaniu, brak dojrzałej rozważi nie dozwolił jęj poznać wielkości zbrodni, i że wreszcie poprzednia jęj konduita była dobrą; zamienić raczył powyższą karę na 20 letnie więzienie ciężkie.

Rada Administracyjna, mając sobie przedstawionem, że generał major Kriukow i generał piechoty Lieders, na zasadzie decyzji najwyższej zrzekają się dóbr im darowanych, poprzestając na opłacie dochodu ukazami najwyższymi im zapewnionego, postanowiła: dobra Krzywowierzba w gub. Lubelskiej położone, ukazem najwyższym z dnia 10 września 1836 r. generał majorowi Kriuków darowane ukazem najwyższym z d. 23 czerwca 1841 r. generałowi piechoty Lieders, powracają do własności skarbu Królestwa, a natomiast obdarowani pobierać będą z Kasy Skarbowej dochód roczny temiż ukazami im zapewniony, stósownie do prawidół, postanowieniem Rady Administracyjnej z dnia 1 maja r. b. wskazanych.

Przez rozkaz najwyższy z dnia 26 maja, generał adjutant, generał jazdy Djakow, przeznaczony został do zasiadania w Warszawskich Rządzącego Senatu departamentach, z pozostaniem w terażniejszym stopniu.

— Berlin 8 Czerwca. —

Król Jmć powrócił tu z prowincyi Saskiej, a królowa z Pilnitz.

Król Jmć udzielił raczył: ces. ros. jenerał adjutantowi, jenerałowi piechoty Berg, oraz ces. austr. jenerałowi jazdy, brabiemu Fiquelmout, order Orła Czarnego.

— Królewiec 1 Czerwca. —

Od 6 tygodni aresztowano tu Chryzostoma Andruszkiewicza, który (jak to już dawniej doniesłbśmy) pożyczal pieniędzy zbiegłym rząd w czasie poznańskich rozruchów Polakom; zabrano również papiery jego.

— Poznań 5 Czerwca. —

Na miejscu dotychczasowego dyrektora tu-tejszego katolickiego Gimnazyum, doktora Prabuckiego, mianowany został Dr. Zastrza, dotychczasowy nauczyciel w Wrocławiu.

— Prowincya Szląska. —

W d. 22 maja panowała w Niemysłowskim powiecie straszna gradowa burza, która bardzo wielu małym posiadaczom gruntowym zniszczyła plony w polach i ogrodach. Grad był wielkości jaj gołębich i potłukł wiele okien.

— Paryż 3 Czerwca. —

W przesłanym urzędowym raporcie o wymordowaniu jeńców francuzkich w deirze Abdelkadera, jenerał Lamoricière donosi zarazem o zbiegłym szczęśliwie muzykusie 8go batalionu strzelców Orleańskich, który od 23 września 1844 r. był jeńcem i dnia 17 maja przybył do Lalla-Magnaia, a który o tem wymordowaniu następujące udzielił szczegóły:

„Deira Abdelkadera obozowała o trzy blisko milie od rzeki Malui; jeńcy znajdowali się w obozie przez 500 regularnej piechoty strzeżeni. Z tego obozu dwa tylko były wyjścia. Dnia 27 kwietnia nadeszło pismo od Emira; poczem Mu-

stafa Ben Tami kazał 11 oficerów odsłać do deiry pod pozorem, że mieli być uczestnikami jakiejś uroczystości. Wieczór nie pozostawiono jeńców w przeznaczonych im hatach, ale rozdzielono ich po hatach arabskich żołnierzy. Muzykus powziął zaraz podejrzenie i ostrzegł sześciu swych kolegów razem z nim w jednej hacie pomieszczonej. Sam posiadał nóż, drugi miał znaleziony w hacie sierp. O północy dał się słyszyć alarm Arabów; natychmiast wyskoczył Rollaud (tak się uazywa muzykus), z dobytym nożem na dwór, przebił zastępującego mu drogę Araba, uciekł w krzaki niehodząc pogoni kilku Arabów i uniknął szczęśliwie strzałów straży arabskiej, doznawszy tylko kontuzji. Przybywszy na jedno wzgórze zatrzymał się, czekając, jak mówił, czy który z kolegów podobnie nie nadbiegnie, i przez pół godziny słyszał strzelanie i krzyk z obozu. Zamieszkiwane od dawna przez jeńców chaty, w których się zapewne pojedynczy ukryli, zostały podpalone. Rollaud nie doczekawszy się nikogo przebił rzekę Maluję, i nocą idąc a w dzień ukrywając się, przybył dnia 3 do jednej wsi marokańskiej bez odzienia. Tu znalazł opiekę u jednego mieszkańca, ale niebezinteresowną, gdyż ten w tydzień sprzedał go drugiemu, który go nakoniec do granicznej straży francuskiej przyprowadził, Rollaud zapowiedział im bowiem, że tam otrzymają nagrodę pieniędzy. Według jego opowiadania, liczba jeńców francuskich wynosiła jeszcze 280 ludzi, z których kilku umięjących rzemiosła, zapewne oszczędzonych zostało.

Według *Courrier français*, pomimo licznych not między gabinetem angielskim i francuskim, nie porozumiano się jeszcze względem stosunków greckich, i lord Aberdeen na konferencji z Hr. St. Aulaire miał nalegać o odwołanie pana Piscatory, który przez swe stanowisko w Grecyi szkodzi Angli. W skutku owej konferencji przybyć miał do Paryża Hr. Jarnac, posiadający zaufanie tak lorda Aberdeen jak p. Guizot.

— Dnia 4 Czerwca. —

Ibrahim Pasza opuścił wczoraj rano Paryż na kolei żelaznej, udając się do Londynu. Dziś miał w Dieppe wsiąść na okręt.

Dziś rozpoczęło się w sądzie Parów postępowanie sądowe przeciw Lecomte. Akt oskarżenia został odczytany i sluchanie Lecomta przez kanclerza Pasquier przedsięwzięte.

Izba Parów przyjęła wczoraj kolej żelazną z Bordeaux do Cete większością głosów 99 przeciw 56.

Z odpowiedzi p. Guizot na interpelację xięcia Ney, okazuje się, że Abdelkader rzeczywiście zaproponował wymianę jeńców. Rząd wezwał marszałka Bugeaud o danie swój opinii, a ten oświadczył wraz z swemi sztabowemi oficerami, że propozycyi Abdelkadera nie można bynajmniej uważać za szczerą; zawiazanie negocyacji nie miało innego celu jak tylko roz-

szerzyć pomiędzy pokoleniami mniemanie, jakoby Francya układała się o pokój.

Jeden sztabowy oficer ministerstwa wojny wysłany został do Maroko, dla uczynienia cesarzowi nowych przedstawień względem opieki, z jaką przystępuje do wypełnienia zobowiązań, które przyjął w ściganiu Abdelkadera i jego stronników.

Postanowieniem królewskim z dnia 24 maja, rada municypalna w Tuluzie rozwiązana została. Prefekt wezwał wyborców na dzień 1 sierpnia dla wybrania nowej rady. Rozwiązana rada żądała bowiem przywrócenia rozwiązanej od pięciu lat gwardyi oarodowej.

Północna kolej żelazna otwarta zostanie d. 20 b. m.; uroczyste poświęcenie odbędzie się na parę dni pierwiej.

Akademia moralnych i politycznych umiętności odbyła w sobotę roczne zgromadzenie. Pan Javary otrzymał nagrodę politycznego oddziału za swe pismo: »*Teorya pewności*«. Nagroda oddziału moralnego, którego przedmiotem było: »*Porównawcze zbadanie moralnego stanu robotników ziemianskich i fabrycznych*«, nie była udzielona. Podobnie nie przyznano nagrody oddziału ekonomii politycznej, za wypracowanie na tema: »*Obieg biletów bankowych*« ale wyznaczono ją powtórnie na rok 1848.

Król mianował Solimana Paszę, generał-majora armii egipskiej, i Sami Paszę, tajnego radcę wicekróla Egiptu, wielkiemi urzędnikami orderu legii honorowej.

Król odpowiedzieć miał panu Odilonowi Barrot, gdy go ten prosił o uwolnienie xięcia Ludwika Napoleona: »Chcesz więz. Wp., abym Bonapartego uwolnił? Zapomnijżeś Wp., że oni rozstrzelali stryja mego xięcia Eughien, który zapewne mniej uczynił, niż więzień w Ham.«

Wczoraj nadeszła tu poczta z Bombaj z d. 1 maja. Tym samym parostatkem, który tę pocztę przywiózł, xzę Waldemar pruski przybył z Indyj do Suez. Pendżab był spokojny. D. 26 i 27 kwietnia przybyli do Bombaj oficerowie i żołnierze angielscy, ranni w bitwie nad rzeką Sutlecz; 12 z nich umarło w drodze. Cholera zabiera w Indyach mnóstwo ofiar.

— Londyn 2 Czerwca —

Dzienniki tutejsze głoszą, że Ibrahim Pasza wyjedzie jutro z Paryża do zanku Eu, zkąd w czwartek uda się do Portsmouth a w piątek będzie w Londynie. Rządowe gmachy w Mivarta hotelu są dla niego i jego świty urządzone. Przyjęcie jego będzie świetne.

Coraz więcej mówią o blizkiej zmianie ministerstwa. P. Peel obawia się, aby wielu lordów, którzy dotąd w kwestyi zbożowej za nim głosowali, nie oświadczyli się za clem 5 szylingowem, którego on naturalnie przyjąć nie może. I względem irlandzkiego bilu przymusowego który zaraz po bilu zbożowym chce w izbie niższej przedłożyć, obawia się aby odrzucony nie został. Do tego jeszcze przyjdzie kwestya cukrowa. Z innej strony nie wątpią

już wcale o przyjęciu bilu zbożowego w izbie wyższej.

Standard pisze w tym giełdowym artykule: „Wzbudziło tu wielkie zadziwienie, że przyjęcie drugiego odczytania bilu zbożowego w izbie wyższej, piękne pogody i nadspodziewanie pomyślne doniesienia ze wszystkich części kraju o pięknych urodzajach, nie spowodowały w środę na zbożowym targu w Mark-Lane znacznego spadnięcia cen zboża.“

Północno-amerykański konsul w Liverpoolu, generał Armstrong, znakomity oficer, który w ostatniej wojnie był drugim dowódcą pod Jacksonem, otrzymał odwołanie. Już dnia 30 maja miał opuścić Liverpool. Domyślają się, że to odwołanie jest w związku z wojną meksykańską, która wymaga doświadczonego oficera. Hrabina Hahn-Hahn przybyła tu z Ostendy.

— *Dnia 3 Czerwca.* —

Rozeszła się pogłoska, że magr. Londonderry przeznaczony został na wielkiego Szambelana w miejsce lorda Delawarr.

P. Peel, najstarszy syn ministra, przeznaczony na pierwszego Sekretarza poselstwa w Szwajcaryi, wyjechał wczoraj na miejsce swego przeznaczenia.

Jeden z najznakomitszych konserwatystów, lord Wodehouse, umarł w tych dniach przeżywszy lat 74.

Xzę Bnechingham, jeden z naczelników protekcyjnistów, każe teraz wycinać lasy; jego dzierżawcy płacą mu tę samą dzierżawę jak za najlepsze grunta.

— *Madryt 30 Maja.* —

Z Lisbony nadeszła tu wiadomość że i xzę Palmella, ulegając okolicznościom, podał swą dymisyję.

Rząd nasz wysyła ciągle w największym pośpiechu wojska nad granicę Portugalii.

Głoszą, że królowa Donna Marya da Gloria wydała dnia 25 proklamacyę do narodu, w której oświadcza, że składa koronę na rzecz syna swego, następcy tronu, Don Pedra. Wszyscy trzej bracia Costa Cabral schronili się na okręty angielskie.

— *Od granicy Serbskiej 28 Maja.* —

Według nadeszłych tu właśnie wiadomości z Belgradu, sultan miał dziś stanąć w Ruszeczuku. Dotychczasowa podróż sultana odbyła się bez żadnej przygody, na wszystkich stacyach, Paszowie, oprócz wspaniałych podarunków, postarali się także o harem dla sultana; ze wszystkich stron dostarczono najpiękniejsze dziewice. Ale lekarz sultana trzyma ciągle na wodzy swego pana, oświadczając Paszom, że terazniejsza podróż ma szczególniej na celu wyczerpanie i wzmocnienie sił osłabionego Padyszacha.

— *Indye Wschodnie.* —

Korespondencya dz. *Times* przywieziona ostatnią pocztą z Bombay, donosi, że wskutku obawy wojny ze Stanami Zjednoczonymi, port miasta Bombay zostanie bezwzględnie obwarowany i w stanie strasznej oburoy postanowiony.

Według drugiej tegoż dziennika korespondencyi, wszyscy cudzoziemscy oficerowie dotąd w służbie rządu Lahory zostający, musieli opuścić Pendżab. Przybyli już do Bombay, z kąd odplłyną do Europy. Między nimi znajduje się i kapitan Huron de Alcantara, inżynier hiszpański, bardzo znakomity oficer, który kierował wszystkimi pracami fortyfikacyjnymi w ostatniej wojnie Syków.

Rozmaitości.

FRANCUZKI OKRĘT „WROCLAW“ W BITWIE POD NAWARYNEM.

(Dokończenie.)

„Brawo chłopcy! zawałał Benard, który bacznie uważał skutek wystrzałów. „Jeszcze raz tak wymierzycie, a czerwona bandera przyzna, że nasz proch nie zle smakuje.“

„Baczność!“ zawołano na pokładzie, i widać było jak duży kosz w dół okrętu spuszczano. „Ciężko raniony! -- Lekko spuszczać linę!“

Jakoż rzeczywiście spuszczone w koszu, nakształt krzesła poręczowego na linach, jakiegoś krwią zbroczonego człowieka który przybywszy w pobliże młodego, kule do armat podającego chłopca, wyjąknął rozzdzierającym głosem: „O mój Karolku!“ Był to stary Poiret, który po raz ostatni z synem się żegnał. Wnet dano ognia po raz drugi; cały spód okrętu napełnił się dymem, a wraz z hukiem dziobobicia, rozlegał się krzyk komendy oficerów i niemniej donośny krzyk puszkarzy i chłopców podających kule do armat.

Coraz wścieklej srożyła się bitwa; ledwie starczyło koszu do spuszczenia ranionych, których jęki w najgłębszej części okrętu zamierały. Naraz coś zaszczało okropnie między nami, i naraz dwa głośno strzały wybuchły. Był to kula łańcuchowa, która wleciawszy przez jedną z strzelnic, i odbiwszy się od dwóch armat, jednego z naszych na śmierć zabiła, dwóch ciężko skaleczyła a wreszcie w ścianie uwięzła. „Weźcie precz!“ zawałał Benard, wskazując na trupa. „To nie dobre myśli sprawia.“

Nagle dał się słyszyć jakiś krzyk przeraźliwy koło ósmego dział.

„Patrzno Benard, coż tam się stało?“ rzekł oficer, który ozięble poruszeniem szpady „Ognia!“ zakomenderował.

Benard pobiegł na miejsce i postrzegł, że jakimś młodemu puszkarzowi rękę przy nabijaniu dział oderwało. „Któż to ten niezgrabny!“ ofuknął Benard.

„To Melon“ -- odpowiedział jeden z towarzyszków -- zapomniał rękę na armacie i opuścił stępel do nabijania.“

Biedny rekrut jęczał tak przeraźliwie, iż Benard się rozgniewał, i surowo nań krzyknął: Ruszaj! każ się owinąć! jeżeliś sam się dość najadł, nie psujże drugim apetytu. Zwawo chłopcy! Każda kula raz tylko przelatuje.“

„Dobrze pan bombardyer mówi!“ -- rzekł jeden z puszkarzy -- „dajcie mnie, ja za niego nabiję!“ Lecz załdwie wziął się do nabijania, już mu kartacz prawe ramię zgruchotał.

„To dziwna!“ ozwał się Benard. „No, idź,

idź mój kochany, i każ się owiązać!“ Poczem sam stanął na opróżnionem miejscu.

W tej chwili, jedna z fregat tureckich, do której właśnie nasz Wrocław w ognia dawał, zerwała kotwicę i nadpłynęła lotem ku naszemu okrętowi, aby go zahaczyć. Mimo niebieskich obłoków prochu można było na niej rozemnać półnagię, sztyletami i toporami uzbrojone postacie murzynów i arabów, tudzież jakiegoś młodego małego, niebiesko ubranego egipskiego oficera, którego rozwiązany turban w koło głowy powiewał, a który prawą ręką na główny maszt nasz wskazywał się zdawał. Gdy już turcy swoją fregatę do naszego okrętu przyczepiać mieli, uprzedziliśmy ich dobrze wymierzonym ogniem ze wszystkich armat. Rozległ się okropny krzyk, który nawet samą wrzawę bojową na chwilę przygłuszył a po rozstąpieniu się dymu, widać było z fregaty tureckiej same tylko pływające po morzu szczęty, a pomiędzy niemi wielką liczbę murzynów i arabów, którzy na brzeg wydostać się usiłowali. Wzniesiliśmy powszechny okrzyk radości, który jednak niebawem unilkł, gdyśmy się dowiedzieli, że nasz komendant Bretonnier jest raniony. I w istocie też spuścił się nie zadługo kosz z naszym walecznym kapitanem, który nie zważając na bole, zawołał: „Cześć wam moi przyjaciele! Osada Wrocławia okryta się chwałą! Z pięciu fregat, któreśmy zwalczyć mieli, jeszcze tylko dwie pozostało. Zmusiliśmy okręt turecki do zaprzestania ognia, ocaliliśmy admirała rossyjskiego. Tylko tak dalej kiedzy, dalej!“ -- Te słowa natchnęły nas nowym zapałem. „Pomścimy się naszego kapitana!“ zawołano jednogłośnie, a mimo jęku ranionych i konyających, mimo iż co chwila jednego z nas ubywało utrzymywaliśmy ogień nieustanny.

„Chłopcy! Strzelajcie równo po wodzie!“ ozwał się Benard. „Ten hisurmanin stracił już maszt główny, jeszcze ze 20 kul w niego, a będzie dość miał w swym brzuchu!“

Nim jeszcze tego domówił, aliści jakiś okropny bałuch huk i straszny trzask rozległ się od fregaty i cała fregata, do której właśnie co strzelać miało, otoczyła się ogromnym białym, gęstym, w dole wązkim a górą w kształt sklepienia, rozszerzającym się słupem dymu; a gdy wreszcie dym z ponad wody cokolwiek się podniósł, ujrzeliśmy jeszcze tylko część tylną okrętu, gorejącą wśród morza jasnym płomieniem. Kapitan tureckiego okrętu sam się wysadził w powietrze.

„To pies!“ krzyknął Benard. „Zdech a jeszcze kasa! Strzeżcie się przed drzazgami i szczętami lecącymi z góry! Wolałbym być należyty ładunek kilkunastu 36 funtówek, niż taką zdradę!“

Coraz częstsze spuszczenie kosza z ranionymi, i mnóstwo wybuchem fregaty na okręt nasz spadających gorejących głów, od których nam wielu ludzi pokaleczonych i zabitych zostało, nazbyt widocznie słuszność Benardowych słów potwierdziły. Co chwila spadały tak gęsto kule na nasz okręt, że majtkom zaledwie oczu stało, aby się wszystkich pocisków ustrzedz mogli.

Była już piąta godzina po południu. Huk armat ucichał z wolna, dym rzedniał, i można było poznać, iż bitwa się ku końcowi miała. O szóstej godzinie wszystko zamilkło. Tymczasem noc nadeszła. Flota turecka zupełnie zniknęła. Turcy schronili się na wybrzeża, i spalili swoje handlowe okręty. Dozwolono nieco wypocząć żołnierzom, i zajęto się rozdawaniem posiłków. Tylko oficerom wolno było ze swoich stanowisk wyjść na pokład. Staliśmy długo w milczeniu patrząc się jedni na drugich wśród uczuć, których niepodobna opisać. Gdy pierwszy czas radości ominął, obejrzeliśmy nasz okręt. Cóż za różnica między jego terazniejszym a wczorajszym stanem. Wszystko było połamane, porwane, pogruchotane, podziurawione i szlachetną krwią zbrzyżane! A jakż była noc nasza! Co chwila pękały w płomieniach ostatki nieprzyjacielskich, bez steru po morzu tułających się okrętów, które swoim pożarem i nas zając groziły. Pozapalano latarnie we wszystkich dolnych częściach okrętów, a wszyscy puszkarze musieli aż do świtu przy armatach pozostać, gdyż mniemano, że turcy swoimi odwodowami okrętami, które jeszcze żadnego w bitwie udziału nie miały, na nowo walkę rozpocząć zechcą — do czego jednak nie przyszło.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 17 do dnia 18 Czerwca.

Slaski Adam z Polski, -- Napadjewicz z żoną,
Martini Ludwik. -- z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Kubiczek Jakób, do Polski; -- Skarzyńska Stefania, Rau Wilhelm, Osieciński Konstanty, Balsche Grzegorz, do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Pisarze Banku Pobożnego w Krakowie.

Na żądanie strony interessowanej zawiadamiają, iż od fantu Korale nici 3 łutów 7½ wazące, dnia 21 Listopada 1843 do Nr. 49 pod Literą C. w Banku Pobożnym zastawionego, według oświadczenia zgłaszającej się o wykupienie jego osoby, kartka czyli rewers Bankowy miał zaginać, przeto wzywają wszystkich interes w tym mieć mogących, aby o wykupienie tego fantu, najdalej do 1 Listopada 1846 r. zgłosili się, gdyż w razie nie zgłoszenia się, rzeczony fant osobie żądającej jako własność wydauy będzie.

Kraków dnia 26 Maja 1846 r.

X. Praszkiwicz.

(3r.) Slachowicz K. B. P.

Pisarze Banku Pobożnego w Krakowie.

Na żądanie strony interessowanej, zawiadamiają; iż od fantu Korali nici 3 wazące łutów 10 dnia 2 Lipca 1844 r. do N. 197 pod Literą W. w Banku Pobożnym zastawionego, według oświadczenia zgłaszającej się o wykupienie jego osoby, kartka czyli rewers Bankowy miał zaginać; przeto wzywają wszystkich interes w tym mających, aby o wykupienie tego fantu, najdalej do dnia 1 Listopada 1846 r. zgłosili się gdyż w razie przeciwnym, rzeczony fant osobie zgłaszającej się, po tym przeco ciągu czasu, niezawodnie wydanym będzie.

Kraków d. 12 Czerwca 1846 r.

X. Praszkiwicz.

(2r.) Slachowicz K. B. P.